

Ak by bola Zem dedinou so sto obyvateľmi **štatistické údaje premenené na drobné**

Ročník: Návrh vyučovacej hodiny je vytvorený pre žiakov ZŠ (6. ročník), uplatní sa však aj na gymnáziu

Výkonový štandard:

- správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp
- analyzovať, interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách
- pochopiť a rešpektovať kultúrne, náboženské a iné odlišnosti ľudí a spoločenských skupín

Ciele vyučovacej hodiny:

Žiaci sa prostredníctvom animovaného videa zoznámia so základnými údajmi o svetovej populácii – geografické rozmiestnenie v jednotlivých častiach sveta, náboženské a národnostné zloženie, najpoužívanejšie jazyky, ekonomické rozdiely a pod. V aktivitách si rozvinú schopnosť analyzovať, interpretovať a prezentovať štatistické údaje v grafoch a tematických mapách. Zároveň pochopia kultúrnu rozmanitosť sveta a potrebu vzájomnej tolerancie.

Pomôcky: kópia prílohy, farbičky, nožnice, kalkulačky a školský atlas sveta pre každú skupinu, počítač s pripojením na internet, projektor, animované video (dostupné na adrese bit.ly/svetdedina)

Evokácia (23 min.):

1. Žiakov rozdeľte do cca štvorčlenných skupín a informujte ich, že si spoločne pozriete animovaný film (slovenské titulky, dĺžka 12:54 min.), ktorý poskytuje zjednodušený obraz o obyvateľstve sveta. Film *Ak by bola Zem dedinou so sto obyvateľmi* vychádza z knihy *If the World Were a Village* (amzn.to/2ctcS1u) a obsahuje základné informácie o svetovej populácii, ktorej zloženie zobrazuje v percentách (100 obyvateľov dediny = celkový počet obyvateľov sveta).
2. Vyzvite žiakov, aby si počas sledovania videa (spustite ho v režime celej obrazovky na adrese bit.ly/svetdedina) robili v rámci skupín poznámky na prázdny papier - zapísali si čísla, ktoré sa týkajú podielu obyvateľov v jednotlivých častiach sveta a podielu veriacich jednotlivých náboženstiev. Video môžete na požiadanie žiakov počas sledovania nachvíľu zastavovať. Žiakov požiadajte, aby sa pokúsili zapamätať pozdravy v najpoužívanejších jazykoch sveta.
3. Po skončení videa vyzvite vybrané skupiny, aby prezentovali svoje zistenia o svetovej populácii z hľadiska rozmiestnenie obyvateľstva v jednotlivých častiach sveta a náboženskej štruktúry. Vedeli by žiaci prepočítať relatívne hodnoty z videa do celých čísiel? V súčasnosti (2016) žije na Zemi okolo 7,5 miliardy ľudí, koľko z nich žije v Ázii alebo Afrike? Koľko je kresťanov, moslimov a pod.? Akým spôsobom sa dostaneme k správnym výsledkom?
4. Zažite trochu zábavy - požiadajte žiakov, aby sa pokúsili pozdraviť v ôsmich najpoužívanejších jazykoch ako deti vo videu. Koľko z pozdravov sa im podarilo zapamätať? Spoločne si ich môžete aj opätovne vypočítať (2:00 – 3:00). Kde vo svete sa týmito jazykmi rozpráva? Nachádza sa v školskom atlase mapa, ktorá by nám pomohla túto otázku zodpovedať? Komu sa ju podarí nájsť a interpretovať?
5. So žiakmi rozviňte diskusiu o tom, ktoré informácie vo videu ich prekvapili. Medzi ktoré štáty sveta z hľadiska ekonomickej vyspelosti patrí Slovensko?

Uvedomenie (17 min.):

1. Do každej skupiny rozdajte kópiu prílohy a školský atlas. Žiaci majú za úlohu pomocou údajov, ktoré o zložení svetového obyvateľstva získali pri sledovaní videa, vyplniť dve infografiky (grafy). Každá z nich pozostáva zo sto hláv Lego panáčikov. Celá stovka predstavuje populáciu na Zemi (100%).
2. Opýtajte sa žiakov, koľko ľudí predstavuje jedna hlava Lego panáčika v infografike, ak je celkový počet obyvateľov Zeme okolo 7,5 miliárd (jedna hlava = cca 75 mil. ľudí).
3. Žiaci vyfarbia (vhodne zvolenými farbičkami) infografiky tak, aby poskytovali správne informácie - podiel jednotlivých častí sveta na celkovom počte obyvateľov (infografika č. 1), resp. podiel veriacich jednotlivých náboženstiev (infografika č. 2). Vo videu je uvedené, že 61 obyvateľov dediny (61% svetovej populácie) pochádza z Ázie – na infografike to zobrazíme vyfarbením 61 hláv Lego panáčikov zvolenou farbou (napr. žltou). Ak majú žiaci problém pochopiť princíp tvorby tohto typu grafu, vysvetlite im ho na uvedenom príklade.
4. Požiadajte skupiny, aby svoje infografiky prezentovali. Ktoré skupiny k nim vytvorili vysvetlivky (legendu)? Prečo sú pre „čítanie“ informácií v takejto grafickej podobe vysvetlivky dôležité?
5. Vyzvite žiakov, aby v školskom atlase vyhľadali mapu, ktorá zobrazuje hustotu zaľudnenia vo svete a na správne miesta do nej umiestnili hlavy Lego panáčikov (vystrihnú ich nožnicami z infografiky č.1).

Výsledkom by mala byť mapa, ktorá dáva plastický obraz o rozmiestnení obyvateľstva sveta.

6. Skupiny prezentujú vytvorené mapy. Ktoré oblasti sú najhustejšie zaľudnené (je na nich najviac Lego panáčikov) a ktoré sa vyznačujú veľmi nízkou hustotou zaľudnenia? Čím je to spôsobené? Ktoré štáty majú viac ako 100-mil. obyvateľov?
7. Žiakov sa spýtajte, akého vyznania sú jednotliví Lego panáčikovia na mape. Vyzvite ich, aby v atlase vyhľadali mapu priestorového rozmiestnenia náboženstiev a pomocou jej interpretácie svoje odpovede upresnili.

Reflexia (5 min.):

So žiakmi diskutuje o priebehu vyučovacej hodiny. Ktoré z informácií už poznali, ktoré boli nové, čo ich prekvapilo a aké ďalšie informácie o obyvateľstve sveta by sa chceli dozvedieť? Ako a kde by takéto informácie hľadali? Prečo sa údaje o obyvateľstve sveta a jednotlivých štátov neustále menia? Ako sa zmenia demografické ukazovatele, s ktorými na vyučovacej hodine pracovali, dovedy kým budú chodiť do školy ich deti?

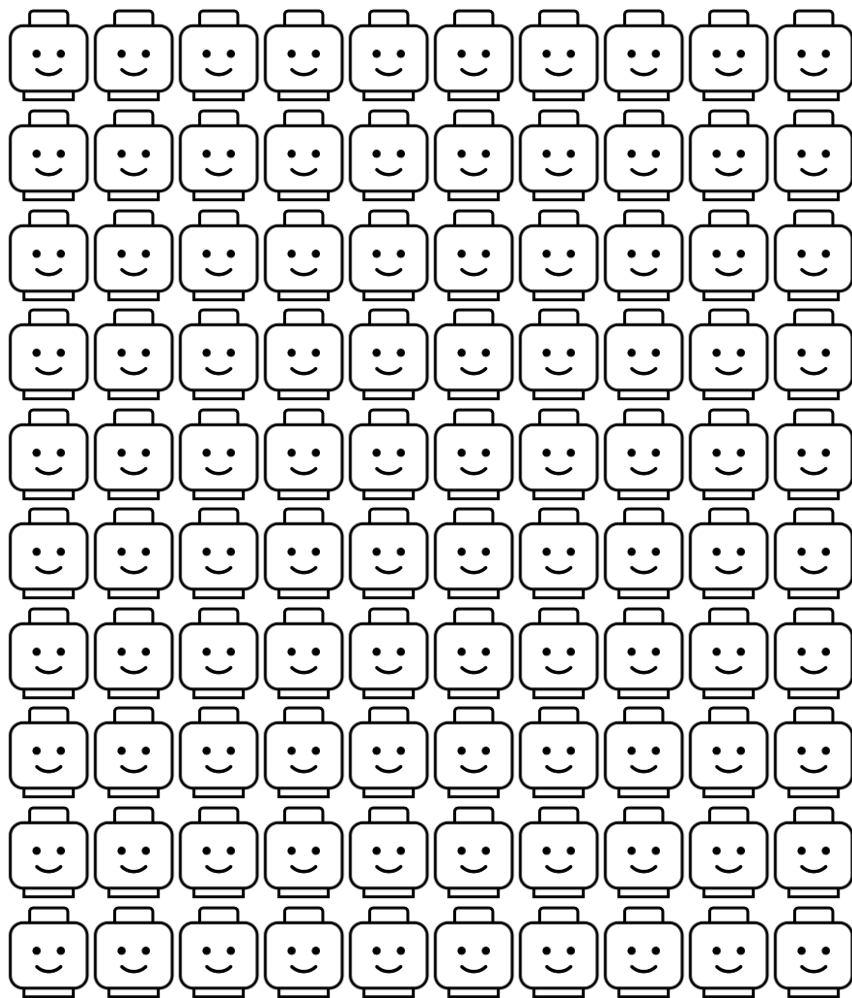
Tip:

Vizuálne zaujímavé plagáty, ktoré vychádzajú z konceptu Zeme ako dediny so sto obyvateľmi a prezentujú rôznorodé štatistické údaje, nájdete na adrese www.toby-ng.com/works/the-world-of-100. Môžete ich vytlačiť a rozvešať v triede, alebo na školských chodbách tak, aby boli žiakom na očiach. V spolupráci s vyučujúcimi výtvarnej výchovy môžete žiakom zadať aj tvorbu vlastných infografík, ktoré budú zobrazovať vybrané demografické, či ekonomické ukazovatele.

Zdroj ilustračnej fotografie: <https://teachingalternativeartlessons.files.wordpress.com/2010/02/ifworldwasvillagebb.jpg>

Infografika č.1: Podiel jednotlivých častí sveta na celkovom počte obyvateľov

Infografika č.2: Podiel veriacich jednotlivých náboženstiev na celkovom počte obyvateľov sveta

